

בקי צור

ללמוד להבין ולזכור

מסכת מגילה

לבריאות הצלחה וברכת ה' בכל לקיילא שינדל בת אסתר רחל

הערה חשובה: המילים המודגשות הן תמצית העניינים וניתן לקרוא אותן בפני עצמן

דף ח

חילוק בין מודר הנאה למודר מאכל

המודר הנאה מחבירו, כגון שאמר לחבירו נכסיך אסורים עליי בהנאה, **אסור להנות ממנו כל מיני הנאות**, בין הנאות של אכילה, ובין שאר הנאות, אף שאינן מביאות לידי אכילה, כגון לקבל ממנו בהשאלה כלים שאין מבשלים בהם, ואפילו אם רגילים להשאילם ללא שכר, ונמצא שאינו מרוויח ממון בשאלתם.

והמודר מאכל מחבירו, כגון שאמר לחבירו נכסיך אסורים עליי באכילה, **אסור להנות ממנו הנאות המביאות לידי אכילה**, ובכלל זה כלים שמבשלים בהם אפילו אם אינם שווים פרוטה.

וכן הוא אסור בכל שאר כלים שרגילים להשכירם בפרוטה או יותר. כי אם הוא מקבל אותם בהשאלה, הוא נהנה הנאת ממון, כי על ידי ששאל אותם בחינם הרוויח את דמי השכירות שרגילים לשלם עליהם, וכל הנאת ממון נחשבת כהנאה המביאה לידי אכילה היא, שיכול לקנות מאכלים בממון.

אבל הנאה שאינה מביאה לידי אכילה, מותר להנות, כגון לקבל בהשאלה כלים שאין מבשלים בהם, כשרגילים להשאילם ללא שכר.

ויתור ודריסת הרגל

יש דברים שבני אדם רגילים לוותר בהם לאחרים, ואינם מקפידים אם נהנים בהם משלהם, כגון דריסת הרגל, כלומר שעוברים בני אדם דרך רשותו במקום שלא אכפת לו.

ולדברי הכל, דברים כאלו **מותרים הם למודר מאכל**, כי אין זו הנאה של ממון, ולא הנאה המביאה לידי אכילה.

ונחלקו חכמים, אם הדברים הללו מותרים למודר הנאה.

לדעת משנתנו ורבי אליעזר, ויתור אסור במודר הנאה, ולכן אסור למודר לעבור דרך רשותו של מדיר, אף על פי שאינו מקפיד על הנאה זו.

ויש אומרים שויתור מותר במודר הנאה, ולכן גם מודר הנאה מותר לעבור דרך רשותו של מדיר.

חילוק בין נדר לנדבה

המתחייב להביא קרבן עולה או שלמים, שאמר "מתחייב אני להביא עולה", או "הרי עלי עולה", **הרי זה נדר, ואינו יוצא ידי חובתו עד שיקריב קרבנו, ולכן עליו להפריש בהמה להביאה קרבן.**

ואם הפריש בהמה לקרבן ומתה או נגנבה או אבדה, לא יצא ידי נדרו, שהרי לא הקריבה, ועליו להביא אחרת, ולהקריבה [=הנדרים חייב באחריותם].

ומי שעמדה בהמה שלו לפניו, ואמר, "הרי זו עולה", או "הרי זו שלמים", **הרי זו נדבה, שקיבל עליו להקריב בהמה זו למה שאמר, ולכן מחויב להביאה, ולהקריבה.**

ואם ומתה או נגנבה או אבדה, אינו מחויב להביא אחרת תחתיה, שלא התחייב להביא קרבן בכל אופן, אלא להקריב את זו, כל זמן שיכול, ואינו חייב באחרת [=הנדבות אינו חייב באחריותן].

וטעם החילוק הזה בין נדרים לנדבות למד רבי שמעון מהכתוב, "וְיִקְרָא אִתּוֹ" (ויקרא א' ד'). את שעליו חייב באחריותו, ואת שאינו עליו אינו חייב באחריותו, כלומר איזה קרבן תלוי ריצויו בכפרותו? זהו קרבן שעליו, שהתחייב ונדר להביאו.

ודוקא לענין זה יש חילוק בין נדרים לנדבות, אבל לענין איסור בל תאחר שניהם שווים, ואסור לאחר את הנדר או הנדבה.

בקי צור

ללמוד להבין ולזכור מסכת מגילה דף ח

לבריאות הצלחה וברכת ה' בכל לקיילא שינדל בת אסתר רחל

דיני טומאת זיבה

מי שראה ראיה אחת של זיבה, דינו כבעל קרי, שהוא מטמא אדם וכלים במגע בלבד, ולא במשכב ומושב ומשא, וטובל ביום ראיתו, ונטהר בערב.

ומי שראה שתי ראיות של זיבה, בין ביום אחד, בין בשני ימים רצופים, מטמא טומאה חמורה, במשכב ומושב ומשא, ואינו נטהר עד שיספור שבעה ימים רצופים נקיים מראיה של זיבה, ויטבול אחריהם.

ומי שראה שלוש ראיות של זיבה, בין ביום אחד, בין בשני ימים רצופים, ביום זה ראיה אחת וביום זה שתי ראיות, ובין בשלושה ימים רצופים, בכל יום ראיה אחת, טומאתו כטומאת הרואה שתי ראיות, אבל חמור ממנו בסדר טהרתו, שלאחר שסופר שבעה נקיים וטובל, עדיין לא נטהר לאכילת קדשים, עד שיביא קרבן לגמור טהרתו.

מנין שזב שראה שלוש

חמור מזב שראה שתיים

רבי סימאי לימד, שענין זה שזב שראה שלוש ראיות חמור מזב שראה שתי ראיות מבואר בכתובים.

שכן מתחילה קרא הכתוב לרואה שתי ראיות טמא, שנאמר, "דַּבְּרוּ אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתֶּם אֱלֹהִים אִישׁ אִישׁ כִּי יִהְיֶה זָב מִבְּשָׂרוֹ זֹבּוֹ טָמֵא הוּא" (ויקרא ט"ו ב').

ולאחר מכן קרא הכתוב לרואה שלוש ראיות טמא, שנאמר, "וְזֹאת תִּהְיֶה טְמֵאתוֹ בְּזֹבּוֹ דָּר בְּשָׂרוֹ אֶת זֹבּוֹ אוֹ הִתְתִּים בְּשָׂרוֹ מִזֹּבּוֹ טְמֵאתוֹ הוּא" (ויקרא ט"ו ב').

ומכאן, שחלוקים הם זה מזה, הרואה שתי ראיות אין בו קרבן, והרואה שלוש ראיות יש בו קרבן.

ואין לומר שהרואה שתי ראיות טמא טומאה חמורה, ואינו טעון קרבן, והרואה שלוש ראיות טעון קרבן, ואינו טמא טומאה חמורה.

והסיבה שאין לומר כן, כי זה שראה שלוש ראיות ראה גם שתיים, וכבר נטמא טומאה חמורה, ואיך יצא מטומאתו החמורה בראיה נוספת.

וכמו כן אין לומר, שהרואה שתי ראיות עדיין אינו מטמא טומאה חמורה, אלא רק טעון קרבן, והרואה שלוש ראיות טעון קרבן וגם מטמא טומאה חמורה.

והסיבה שאין לומר כן, כי נאמר, "וְנִעְשָׂה אִתְּכֶם הַכֹּהֵן אֶחָד חֹטֵאת וְהֶאֱחָד עֲלֶיהָ וְכִפֶּר עָלֶיהָ הַכֹּהֵן לְפָנֶי ה' מְזֹבּוֹ" (ויקרא ט"ו ט"ו). "מְזֹבּוֹ" משמע מקצת זובו, מלמד שמקצת זבים מביאים קרבן ומקצת אינם מביאים, ואם כן בשתי ראיות נעשה זב בלא קרבן, ובשלוש הוא זב ומביא קרבן, ולא להיפך.

ומעתה מהכתוב "וְכִפֶּר עָלֶיהָ הַכֹּהֵן לְפָנֶי ה' מְזֹבּוֹ" למדנו, שטומאה חמורה באה תחילה, ומקצת מהטמאים מביאים גם קרבן על ידי ריבוי ראיות.

ומהכתובים שאמר רבי סימאי למדנו, ששתי ראיות הן השיעור המביא לידי טומאה חמורה, ושלוש ראיות הן השיעור המביא לידי קרבן.

והסיבה שאין לומר כן, כי נאמר, "וְנִעְשָׂה אִתְּכֶם הַכֹּהֵן אֶחָד חֹטֵאת וְהֶאֱחָד עֲלֶיהָ וְכִפֶּר עָלֶיהָ הַכֹּהֵן לְפָנֶי ה' מְזֹבּוֹ" (ויקרא ט"ו ט"ו). "מְזֹבּוֹ" משמע מקצת זובו, מלמד שמקצת זבים מביאים קרבן ומקצת אינם מביאים, ואם כן בשתי ראיות נעשה זב בלא קרבן, ובשלוש הוא זב ומביא קרבן, ולא להיפך.

ומעתה מהכתוב "וְכִפֶּר עָלֶיהָ הַכֹּהֵן לְפָנֶי ה' מְזֹבּוֹ" למדנו, שטומאה חמורה באה תחילה, ומקצת מהטמאים מביאים גם קרבן על ידי ריבוי ראיות.

ומהכתובים שאמר רבי סימאי למדנו, ששתי ראיות הן השיעור המביא לידי טומאה חמורה, ושלוש ראיות הן השיעור המביא לידי קרבן.

והסיבה שאין לומר כן, כי נאמר, "וְנִעְשָׂה אִתְּכֶם הַכֹּהֵן אֶחָד חֹטֵאת וְהֶאֱחָד עֲלֶיהָ וְכִפֶּר עָלֶיהָ הַכֹּהֵן לְפָנֶי ה' מְזֹבּוֹ" (ויקרא ט"ו ט"ו). "מְזֹבּוֹ" משמע מקצת זובו, מלמד שמקצת זבים מביאים קרבן ומקצת אינם מביאים, ואם כן בשתי ראיות נעשה זב בלא קרבן, ובשלוש הוא זב ומביא קרבן, ולא להיפך.

ומעתה מהכתוב "וְכִפֶּר עָלֶיהָ הַכֹּהֵן לְפָנֶי ה' מְזֹבּוֹ" למדנו, שטומאה חמורה באה תחילה, ומקצת מהטמאים מביאים גם קרבן על ידי ריבוי ראיות.

ומהכתובים שאמר רבי סימאי למדנו, ששתי ראיות הן השיעור המביא לידי טומאה חמורה, ושלוש ראיות הן השיעור המביא לידי קרבן.

והסיבה שאין לומר כן, כי נאמר, "וְנִעְשָׂה אִתְּכֶם הַכֹּהֵן אֶחָד חֹטֵאת וְהֶאֱחָד עֲלֶיהָ וְכִפֶּר עָלֶיהָ הַכֹּהֵן לְפָנֶי ה' מְזֹבּוֹ" (ויקרא ט"ו ט"ו). "מְזֹבּוֹ" משמע מקצת זובו, מלמד שמקצת זבים מביאים קרבן ומקצת אינם מביאים, ואם כן בשתי ראיות נעשה זב בלא קרבן, ובשלוש הוא זב ומביא קרבן, ולא להיפך.

ומהכתובים שאמר רבי סימאי למדנו, ששתי ראיות הן השיעור המביא לידי טומאה חמורה, ושלוש ראיות הן השיעור המביא לידי קרבן.

בקי צור

ללמוד להבין ולזכור מסכת מגילה דף ה

לבריאות הצלחה וברכת ה' בכל לקיילא שיינדל בת אסתר רחל

יכול למנות שבעה נקיים.

ולכשיתרפא מצרעתו, ויטבול, טבילה ראשונה של טהרת מצורע, תעלה לו גם לטהרתו מזיבתו, ונטהר בה מזיבתו ושוב אינו מטמא משכב ומושב ומשא.

ולאחר מכן ימנה שבעה ימים לטהרת צרעתו, ובסוף שבעה טובל שנית לצרעתו, ונטהר בהערב שמש מרוב טומאתו, ולמחר מביא קרבנות, שעל ידם נטהר גם לאכילת קדשים.

מנין שזב בעל שתי ראיות

טעון ספירת שבעה

נתבאר, שמתוך כך שקרא הכתוב לרואה שתי ראיות טמא, למדנו שבשתי ראיות יש בו כל חומרת טומאת זבה, ואין הרואה שלוש חמור ממנו אלא לקרבן.

והיה מקום לומר, שדווקא בחומרת הטומאה שווים הם שמטמאים במשכב ומושב ומשא, אבל בטהרה אינם שווים, והכתוב המלמד שהזב טעון ספירת שבעה, מדבר רק ברואה שלוש ראיות, אבל הרואה שתי ראיות אינו טעון ספירת שבעה.

ומתחילה רצו לומר שענין זה שהרואה שתי ראיות טעון ספירת שבעה כרואה שלוש ראיות למד מבנין אב, שכן מאחר שהרואה שתי ראיות מטמא משכב ומושב כרואה שלוש, טעון הוא ספירת שבעה כמותו.

ודחו זאת כי מצינו בזבה שראתה יום אחד או יומים שגם כן מטמאה משכב ומושב ומשא כרואה שלוש ראיות ובכל זאת הרואה ראה אחת או שתיים אינה טעונה ספירת שבעה כרואה שלוש. ואם כן הוא הדין לזב הרואה שתי ראיות, אף על פי שטומאתו חמורה כרואה שלוש ראיות, אינו טעון ספירת שבעה כמותו.

ולפיכך אמרו, שענין זה, שגם זב הרואה שתי ראיות טעון ספירת שבעה, למד מהכתוב, **"וְכִי יִטְהַר הַזָּב מִזֹּבוֹ וְסָפַר לוֹ שִׁבְעַת יָמִים לְטָהָרְתּוֹ"** המלמד שכל שנטהר מזובו, אפילו זה שראה שתי ראיות, טעון ספירת שבעה נקיים.

ועל כרחק בא הכתוב לומר שכל זב בכלל ספירת שבעה, שכן אם כוונת הכתוב לומר שרק הרואה שלוש ראיות טעון ספירת שבעה, די היה לומר, **"וְכִי יִטְהַר הַזָּב וְסָפַר לוֹ שִׁבְעַת יָמִים לְטָהָרְתּוֹ"**, ומתוך כך שהזכיר הכתוב **"מִזֹּבוֹ"**, ריבוי הוא, לומר שכל זב בכלל ספירת שבעה ימים נקיים.

מדיני נגעים

בסוגיתנו מבוארים החילוקים בין טומאת מצורע מוסגר לטומאת מצורע מוחלט, ובין סדר טהרת מוסגר לבין סדר טהרת מוחלט.

ולפיכך הבאתי כאן מתחילה מדיני נגעים, לומר מתי המצורע מוסגר, ומתי הוא נעשה מוחלט.

א. טומאת צרעת על ידי נגע בבשר בריא

נגעים שבאו בבשר בריא יש בהם שני הסגרים, כלומר, אם לא נמצא בהם סימן טומאה מוחלט מיד, מסגירים אותם שבוע אחד, ושוב שבוע שני, ובסוף כל שבוע רואים אותם, אם באו בהם סימני טומאה, מטמאים אותם, ואם לאו, מסגירים שוב או מטהרים.

ובשלושה אופנים מטמאים אותם להיות המנוגע מצורע מוחלט.

(א) אם יש בנגע שער לבן. הוא טמא בכל שלב שימצא בו השער הלבן, בין אם נמצא בו השער הלבן מתחילתו. ובין אם נמצא בו השער הלבן בסוף הסגר ראשון או שני. ובין אם נמצא בו השער הלבן אחר שכבר טהרו אותו משום שהוחלש אחר שהוסגר.

(ב) אם יש בנגע מחיית בשר חי. הוא גם כן טמא בכל שלב שימצא בו מחיית הבשר החי, בין אם נמצא בו מתחילתו. ובין אם נמצא בו בסוף הסגר ראשון או שני, ובין אם נמצא בו אחר שכבר טהרו אותו משום שהוחלש אחר שהוסגר.

(ג) אם פשה הנגע בסוף הסגר ראשון או בסוף הסגר שני או אחר שכבר טיהרו אותו.

ב. טומאת צרעת על ידי נגע במקום שער

נגעים שבאו במקום גידול שער, יש בהם שני הסגרים, כלומר, אם לא נמצא בהם סימן

בקי צור

ללמוד להבין ולזכור מסכת מגילה דף ה

לבריאות הצלחה וברכת ה' בכל לקיילא שינדל בת אסתר רחל

טומאה מוחלט מיד, מסגירים אותם שבוע אחד, ושוב שבוע שני, ובסוף כל שבוע רואים אותם, אם באו בהם סימני טומאה, מטמאים אותם, ואם לאו, מסגירים שוב או מטהרים.

ובשני אופנים מטמאים אותם להיות המנוגע מצורע מוחלט.

(א) אם יש בנגע שער צהוב. הוא טמא בכל שלב שימצא בו השער הצהוב.

(ב) אם פשה הנגע בסוף הסגר ראשון, או בסוף הסגר שני, הוא טמא, אבל כשעמד בעיניו בסוף הסגר ראשון, טעון הסגר שני, וכשעמד בעיניו בסוף הסגר שני, הוא מטהר.

ג. טומאת צרעת על ידי נגע במקום שחין או מכוה

נגעים שבאו במקום שהיה בו שחין או מכווה, יש בהם הסגר אחד, כלומר, אם לא נמצא בהם סימן טומאה מוחלט מיד, מסגירים אותם שבוע אחד, אבל אם גם אחר שבוע זה לא נמצא בהם סימן טומאה, הם מטהרים ואין בהם הסגר שני.

ובשני אופנים מטמאים אותם להיות המנוגע מצורע מוחלט.

(א) אם יש בנגע שער לבן. הוא טמא בכל שלב שימצא בו השער הלבן.

(ב) אם פשה הנגע בסוף הסגר ראשון, או אחר שכבר טיהרו אותו.

ואף על פי שדין נגעי שחין ודין נגעי מכווה שווים הם, חילקה תורה ביניהם, וכתבה כל אחד בפרשה בפני עצמה, ללמד שאינם מצטרפים זה עם זה לשיעור נגע צרעת, שאינה מטמאה אלא בשיעור גריס שהוא חצי פול, ואם היה כחצי גריס בשחין, וכחצי גריס במכווה, אינן מצטרפים לטמא.

חילוק בין מצורע מוסגר למצורע מוחלט

מבואר במשנתנו, שמצורע מוסגר ומצורע מוחלט שווים הם לכל דיני טומאתם, ושניהם משולחים חוץ לשלוש מחנות. ואין ביניהם חילוק אלא בדבר זה, שמצורע מוחלט טעון פריעה ופרימה כלומר צריך לגדל שערותיו וצריך שבגדיו יהיו קרועים, ומצורע מוסגר אינו טעון פריעה ופרימה.

כי הכתוב, "והצרוע אשר בו הנגע בגדיו יהיו פרמים וראשו יהיה פרוע ועל שפם יעטה וטמא טמא יקרא" (ויקרא י"ג מ"ה) נאמר רק במצורע מוחלט.

לדברי רב שמואל בר יצחק [שאמרם לפני רב הונא], ענין זה שמצורע מוסגר אינו טעון פריעה ופרימה, למד מהכתוב האמור בו. "ויראה הפה אתו ביום השביעי שנית והנה פה הנגע ולא פשה הנגע בעור וטהרו הפה מספחת היא וכבס בגדיו וטהר" (ויקרא י"ג ו'). שלא נאמר בו "ויטהר", אלא "וטהר", לומר, שכבר היה טהור בדבר מסוים קודם לכן, והוא שלא היה טעון פריעה ופרימה.

ורבא הקשה על כך, שכן מצינו לשון זה גם בטהרת הזב, "וכי יטהר הזב מזבוב וספר לו שבעת ימים לטהרתו וכבס בגדיו ורחץ בשרו במים חיים וטהר" (ויקרא ט"ו י"ג). והזב הלא היה טמא עד עתה בכל טומאותיו, ואף על פי כן לא נאמר בו "ויטהר" אלא "וטהר".

והוא הדין לענין מצורע מוסגר, אף על פי שנאמר בו לשון "וטהר", יש לומר שהיה טמא לכל דבריו עד עתה.

ולהלן יתבאר בעזה"י מדוע בכל זאת נאמר כאן וכאן "וטהר" לא "ויטהר".

ולדברי רבא, ענין זה שמצורע מוסגר אינו טעון פריעה ופרימה, למד מגוף הכתוב, "והצרוע אשר בו הנגע בגדיו יהיו פרמים וראשו יהיה פרוע ועל שפם יעטה וטמא טמא יקרא" (ויקרא י"ג מ"ה). שהכתוב הזה שהוא מדבר במי "אשר בו הנגע", כלומר במי שצורתו תלויה בו בגופו, וזה מוחלט, שלא יטהר עד שירפא גופו, אבל המוסגר, אם לא ימצאו בו סימני טומאה, נטהר בסוף הסגרו, בלא להמתין שירפא הנגע שיש בו, כי כשלא נמצא בו סימן טומאה, הנגע שיש בו אינו מטמא אותו.

בקי צור

ללמוד להבין ולזכור מסכת מגילה דף ה

לבריאות הצלחה וברכת ה' בכל לקיילא שינדל בת אסתר רחל

דין הזב בין טבילת יום

שביעי לראית יום שביעי

נתבאר, שזב שראה שתי ראיות או שלוש, טעון ספירת שבעה ימים נקיים כדי להיטהר.

וטבילה שטובל ביום השביעי מועילה לו, ואינו צריך להמתין למוצאי יום שביעי כדי לטבול.

ואם לאחר שטבל ביום השביעי ראה ראייה נוספת קודם סוף היום, סתר את ספירת שבעת הנקיים, ועליו לספור שבעה אחרים, ואינו נטהר בטבילת יום שביעי.

וכשיראה שוב ביום השביעי אחר טבילתו, אותה ראייה מבטלת את כל טהרתו, ועל ידה מתברר שלא טהר כלל בטבילתו, וכל אותו זמן שאחר טבילתו עדיין היה מטמא טומאה חמורה, וכל מה שישב עליו או שכב עליו באותו זמן נטמא במושב ומשכב שלו.

ואין יוצא מכלל זה אלא כלי חרס שהסיט בין טבילה לראיה, שלגביהם בלבד אנו מחשיבים אותו כטהור באותו זמן, ולא נטמאו.

כי לענין זה נאמר בו בטהרתו "וכי יטהר הזב מזובו וספר לו שבעת ימים לטהרתו וכבס בגדיו ורחץ בפרו במים חיים וטהר" (ויקרא ט"ו י"ג), ללמד שגם קודם הטהרה היה טהור.

נרפא מצרעתו מיד אינו מטמא בביאה

המצורע מטמא בביאה, כלומר כשהוא בא לבית, נטמאים אדם וכלים שעמו בבית.

ואם נרפא המצורע מצרעתו, אף על פי שעדיין לא נטהר בסדר טהרתו, מיד כשנרפא אינו מטמא בביאה, ואפילו אם חזרה לו הצרעת באותו יום, כל אותו זמן שלא היתה בו הצרעת, לא טימא בביאה.

וענין זה למד ממה שנאמר בסדר טהרתו, "וירצה הכהן אתו ביום השביעי שנית והנה כהן הנגע ולא פשה הנגע בעור וטהרו הכהן מספחת היא וכבס בגדיו וטהר" (ויקרא י"ג ו'), ללמד שגם קודם הטהרה כבר היה טהור לדבר מסוים.

מוסגר נתרבה לשילוח

נתבאר, שמאחר שלענין פריעה ופרימה נאמר "והצרוע אשר בו הנגע בגדיו יהיו פרמים וראשו יהיה פרוע ועל שפם יעטה וטמא טמא יקרא" (ויקרא י"ג מ"ה), למדנו שהכתוב הזה מדבר במי שצרעתו תלויה בגופו, כלומר במצורע מוחלט, ולא במצורע מוסגר, שצרעתו תלויה בימים.

והקשה אביי, אם כן הוא הדין לענין שילוח חוץ למחנה, מאחר שנאמר בו, "כל ימי אשר הנגע בו יטמא טמא הוא בָּדָד יֵשֵׁב מִחוּץ לַמַּחֲנֶה מוֹשְׁבוֹ" (ויקרא י"ג מ"ו), נלמד שאין הכתוב מדבר אלא במצורע מוחלט, שצרעתו תלויה בגופו, אבל מצורע מוסגר לא יהיה טעון שילוח.

והשיב לו רבא, שלענין זה נאמר בענין שילוח הריבוי "כל ימי אשר הנגע בו", לומר, שכל זמן שיש בו נגע, אפילו אם הוא רק מוסגר, הרי זה משתלח.

חילוק בין טהרת מוסגר לטהרת מוחלט

זה סדר טהרתו של מצורע מוחלט. (א) ביום שנרפא מצרעתו, מביאים לו שתי צפורים חיות טהורות, ועץ ארז, ושני תולעת, ואזוב, את הצפור האחת שוחטים אל כלי חרס על מים חיים, ונוטלים את שאר הדברים, וטובלים בדם הצפור השחווטה, ומזים עליו.

(ב) ומגלח. (ג) וטובל. (ד) וממתין שבעה ימים. (ה) וביום השביעי חוזר ומגלח את כל שערו. (ו) וטובל. (ז) וביום השמיני מביא את קרבנות טהרתו, (1) אשמו, שממנו ומהשמן נותנים על תנוך אזנו ובהונותיו, (2) וחטאתו, (3) ועולתו.

ומבואר במשנתנו, שסדר טהרתו של הנטהר מתוך הסגר שווה לסדר טהרתו של הנטהר מתוך החלט, להוציא תגלחת וצפורים, שישנם במוחלט ולא במוסגר.

ואמר אביי, שענין זה, שאין תגלחת וצפורים בטהור מתוך הסגר, למד מהכתוב האמור

קישור לקבלת ה"בקי צור" ©

בקי צור

ללמוד להבין ולזכור

מסכת מגילה דף ח

לבריאות הצלחה וברכת ה' בכל לקיילא שינדל בת אסתר רחל

בענין, "וַיֵּצֵא הַפֶּהוּ אֶל מַחוּץ לַמִּחְנָה וַרְאָה הַפֶּהוּ וְהִנֵּה נֶרְפָּא נִגַּע הַצָּרְעַת מִן הַצָּרוּעַ. וְצָנָה הַפֶּהוּ וְלָקַח לַמִּטְהָר שְׁתֵּי צַפְרִים חִיּוֹת טְהוּרוֹת וְעָץ אָרְז וְשָׁנֵי תוֹלַעַת וְאַזְבִּי" (ויקרא י"ד ג'-ד').

משמע מהכתוב הזה, שלא נאמרה לקיחת שתי צפורים אלא לזה שטהרתו תלויה בריפוי, כלומר במצורע מוחלט, להוציא מצורע מוסגר, שטהרתו תלויה בחלוף ימי הסגרו.

כתיבת תפילין ומזוזות

הכל מודים, שתפילין ומזוזות כשרים רק

בלשון הקודש ובכתב אשורי הוא כתב שלנו.

והטעם לכך, כי בפרשת שמע הכתובה בתפילין ובמזוזות נאמר, "וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אֲנִכִּי מְצַוְּךָ הַיּוֹם עַל לְבָבְךָ" (דברים ו' ו'), ללמד שיהיו כמות שהם, ולא באופן אחר.

כתיבת ספרים

לענין כתיבת ספרי תורה נביאים וכתובים

נחלקו חכמים.

לדעת תנא קמא, ספרי תורה נביאים

וכתובים נכתבים בכל לשון.

ולדברי רבא להלן, אף שאמרו חכמים שהספרים

נכתבים בכל לשון, מכל מקום אינם נכתבים אלא

בכתב אשורי.

ולדעת רבן שמעון בן גמליאל, ספרי תורה

נביאים וכתובים נכתבים בלשון הקודש או

בלשון יונית ולא בשאר לשונות.

ובדף ט' יתבאר בעזה"י, שלפי תירוץ אחד, מגילת

אסתר יוצאת מכלל זה, ואינה כשרה בלשון

יונית, אלא בלשון הקודש ובכתב אשורי בלבד.

וביאר רבי יוחנן [בדף ט'], שטעמו של רבן

שמעון בן גמליאל מהכתוב, "לִיפֶת אֶלְקִים

לִיפֶת וַיִּשְׁכֹּן בְּאַהֲלֵי שֵׁם וַיְהִי כְנֻעַן עֶבֶד לְמוֹ" (בראשית ט' כ"ז).

כלומר יפיו של יפת ישכון באהלי שם, ויפיו

של יפת הוא לשון יונית, שהיא היפה מכל

לשונות בני יפת, ומבואר בכתוב שתהא

באהלי תורה, וזאת על ידי שתהא התורה

נכתבת בלשון זה.

ואמר רבי אבהו אמר רבי יוחנן, הלכה כרבן

שמעון בן גמליאל.

ולדעת רבי יהודה [בדף ט'], ספרי נביאים

וכתובים נכתבים רק בלשון הקודש ואף לא

בלשון יונית, ותורה בלבד התירו לכותבה גם

בלשון יונית, ומשום מעשה תלמי מלך

מצרים שציוה לתרגם את התורה ליונית,

[כפי שיתבאר בעזה"י בדף י'].

תפירתה וטומאת ידים

לדעת משנתנו, רק לענין הכתיבה יש חילוק

בין תפילין ומזוזות לספרי תורה נביאים

וכתובים, אבל כולם שווים לענין זה שיש

לתופרם בגידין, ושהם מטמאים את הידים.

שינויים שפוסלים כתבי הקודש

מבואר בברייתא, שיש כתבי שאם שינה

בהם אחד מהשינויים הבאים, הם נפסלים,

ואינם נחשבים כתבי הקודש, ואינם

מטמאים את הידים.

א. פסוק שכתוב בלשון הקודש, ששינה

לכותבו לשון תרגום כלומר ארמי.

ב. פסוק שכתוב בלשון תרגום כגון "יָגַר

שְׁהִדְוִתָּא" (בראשית ל"א מ"ז) וכן פסוקים רבים

בעזרא ודניאל, ששינה וכתבם בלשון הקודש.

ג. לא שינה את הלשון אבל שינה את הכתב,

שלא כתב בכתב אשורי אלא בכתב עברי.

ד. לא שינה לא את הלשון ולא את הכתב,

אבל לא כתב על הקלף אלא על נייר או דבר

אחר.

ה. לא שינה לא את הלשון ולא את הכתב,

וכתב על הקלף, אבל לא כתב בדיו אלא בדבר

אחר.

ובדף ט' יתבאר בעזה"י אלו כתבי הקודש

נפסלים בשינויים אלה